

Raport în urma întâlnirilor de consultare cu angajatorii, asociațiile profesionale, comitetele sectoriale, patronatele, cu privire la identificarea și analiza competențelor specifice/profesionale ale calificării aferente programului de studii universitare de masterat

Artă eclezială și restaurare

În luna februarie 2021 s-au desfășurat întâlniri între reprezentanți ai Facultății de Arte și Design, Universitatea de Vest din Timișoara, studenți și masteranzi ai programelor de studii universitare de licență și de masterat din domeniul Arte vizuale și potențiali angajatori din municipiul Timișoara.

Angajatorii au fost consultați prin aplicarea unui chestionar și prin organizarea unor întâlniri de tip focus grup. Chestionarul a fost aplicat în format online/fizic, în perioada februarie 2021, și s-a adresat partenerilor și colaboratorilor din mediul socio-economic ai programului de studii universitare de masterat Artă eclezială și restaurare. Scopul întâlnirilor a fost de a înțelege mai bine nevoile de formare existente pe piața muncii, pentru a putea calibra oferta educațională în mod corespunzător, prin actualizarea anuală a conținuturilor programului de studii.

Întâlnirile de tip focus grup s-au derulat în perioada februarie 2021, participând un număr de 4 angajatori: Muzeul Catedralei Mitropolitane - Timișoara, Muzeul Satului Bănățean - Timișoara, Episcopia Ortodoxă Sârbă de Timișoara, Complexul Muzeal Arad.

Au fost prezentate misiunea și obiectivele programului de studii universitar masterat propus. Misiunea programului de studii universitare de masterat este de a forma cercetători și practicieni în sfera restaurării artei ecleziale, restauratori și conservatori de artă cultică, specialiști în istoria și hermeneutica artei bisericești și muzeografi în domeniul conservării și restaurării patrimoniului cultural eclezial. Obiectivele programului vizează formarea abilităților și competențelor de înțelegere și analiză a artei ecleziale, aprofundarea cunoștințelor, formarea deprinderilor și abilităților în conservarea și restaurarea obiectelor patrimoniale de cult prin asumarea responsabilității juste privind luarea deciziilor în demersul de restaurare atât din perspectiva cercetării individuale cât și a implicării în cadrul unei echipe pluridisciplinare.

Profilul candidatului se conturează pe eșafodul cunoștințelor, aptitudinilor și competențele dobândite de absolvenții facultăților de teologie și/sau arte plastice, cu o focalizare pe salvagardarea, arhivarea artei ecleziale și valorificarea acesteia prin prezervare și conservare remedială.

1. Analizându-se răspunsurile reprezentanților organizațiilor cu privire la cele mai importante aspecte de care aceștia țin cont în procesul de recrutare, observăm că angajatorii consideră foarte importante următoarele aspecte: calificarea candidatului, nivelul educației deținut de candidat, reputația instituțiilor de învățământ absolvite, experiența practică în România.

Dintre aspectele mai puțin importante au fost reliefate următoarele: recomandări / referințe de la terți, experiența practică în străinătate efectuarea studiilor în străinătate

2. Reprezentanții angajatorilor au fost rugați să analizeze un set de *competențe generale și profesionale* și să indice importanța acestora în vederea desfășurării activității profesionale pentru absolvenții UVT.

Astfel, putem observa mai jos care sunt cele mai importante competențe generale: cunoașterea altor domenii, gândire analitică abilitatea de a învăța repede, abilitatea de a negocia, abilitatea de a lucra sub presiune, deschidere spre noi oportunități, abilitatea de a folosi eficient timpul abilitatea de a lucra în mod productiv cu alții, abilitatea de a-i mobiliza pe alții, abilitatea de a se face înțeles, abilitatea de a folosi computerul și internetul, abilitatea de a veni cu idei noi și creative disponibilitatea de a pune sub semnul întrebării ideile proprii și ale altora abilitatea de a face prezentări în public abilitatea de a scrie rapoarte, memorii sau documente abilitatea de a scrie și vorbi într-o limbă străină

Dintre cele mai importante competențele profesionale subliniate de angajatori amintim următoarele: cunoștințe solide din orizontul istoriei și artei ecleziale, eficacitatea într-o situație determinată, manifestarea interesului pentru restaurarea eclezială

3. Aspecte pozitive și de îmbunătățit ale absolvenților UVT cu care reprezentanții angajatorilor au colaborat.

Cu privire la cele mai importante aspecte de îmbunătățit, respondenții cu făcut următoarele propuneri referitoare la organizarea următoarelor cursuri: Restaurare artă eclezială; Teologie – Asistență Socială; Managementul turismului religios, Arta bisericească între trecut și modernism, Istorie și confesiune în Banatul istoric, Banatul interconfesional, multiethnic și plurilingvistic. Conservare și restaurare ceramică, metal, Conservare și restaurare hârtie.

4. Colaborări viitoare în scopul îmbunătățirii programului de studii universitare de masterat Artă eclezială și restaurare.

În perspectiva unor viitoare întâlniri în scopul aprofundării rezultatelor chestionarului, reprezentanții angajatorilor au fost chestionați cu privire la posibile subiecte de discuție care ar putea fi abordate. Subiectele dintre care aceștia au avut de ales, dar la care au avut opțiunea de a veni cu completări, sunt următoarele: modalități permanente de comunicare și cooperare între universitate și mediul de afaceri, programe de internship pentru studenți, prognoze și analize cu privire la deficitul de competențe profesionale și transversale și nivelul de absorbție al forței de muncă pe piață pe termen lung și mediu.

Astfel, angajatorii au apreciat că și-ar dori ca întâlnirile viitoare să aibă ca tematici principale:

consolidarea cooperării interinstituționale, organizarea unor cursuri de pregătire profesională în domeniul conservării și restaurării, organizarea de workshop-uri, comunicări științifice etc.

Concluzii și recomandări

În urma analizei răspunsurilor primite din partea angajatorilor, am identificat următoarele aspecte privind necesitatea ridicată a calificării:

- gradul foarte mare de importanță pe care îl deține calificarea candidatului și nivelul educației, în viziunea angajatorilor;
- gradul maxim de importanță acordat calității de specialist al candidatului în domeniul restaurării patrimoniului eclezial;
- gradul maxim de importanță pe care îl deține capacitatea candidatului de a dezvolta abilități practice în procesul de conservare restaurare și aprofundarea noțiunilor teoretice în domeniu;
- importanța majoră acordată cunoașterii domeniului patrimonial atât din perspectiva investigațiilor științifice, activităților profesionale și proiectelor aplicative de specialitate, cât și domeniul prezervării și valorificării artei ecleziale.

Totodată, remarcăm importanța foarte mare pe care o au pentru potențialii angajatori abilitățile generale și specifice care se vor dezvolta în cadrul programului propus – gândire analitică, cunoașterea altor domenii, deschiderea spre noi oportunități, de a realiza cercetări, abilitatea de a lucra în mod productiv cu alții.

De asemenea, dintre temele de specializare sugerate de reprezentanți ai potențialilor angajatori, menționăm protejarea patrimoniului, extinderea ariei de cercetare pe care o cuprinde domeniul restaurării din componența patrimoniului eclezial, metode de investigație a operei de

artă, Istorie și confesiune în Banatul istoric, teme care sunt abordate în cadrul programului de studii universitare de masterat propus.

Privind identificarea și analiza competențelor specifice/profesionale ale calificării au fost formulate următoarele competențe specifice/profesionale ale calificării generate de programul de studii propus:

Competențe-cheie:

- Competențe multilingvistice
- Competențe digitale
- Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți
- Competențe civice
- Competențe antreprenoriale
- Competențe de conștientizare și exprimare culturală

Competențe profesionale:

1. Realizarea asistată a activităților de cercetare, inventariere, avizare, inspecție și control, conservare, restaurare și punere în valoare a patrimoniului cultural eclezial.
2. Proiectarea și stabilirea intervențiilor critice și de conservare-restaurare, adecvate și compatibile fiecărui caz în parte a bunurilor din patrimoniu cultural eclezial.
3. Gestionarea și transformarea contextelor complexe de activitate practică și studiu analitic, în special cele care necesită abordări strategice noi. Implicarea și contribuirea la dezvoltarea abilităților aplicative și cunoștințelor profesionale prin îmbunătățirea performanțelor muncii în echipă.
4. Gestionarea aspectelor de ordin tehnic, activităților profesionale și proiectelor aplicative, prin asumarea responsabilității juste privind luarea deciziilor în situații complexe și/sau neprevăzute privind studiul individual și munca în echipă.
5. Demonstrarea capacității decizionale, capacității de inovare, integrității academice și consecvența angajamentului privind succesiunea și dezvoltarea ideilor și proceselor inerente categoriei cercetării și profesării în domeniul restaurării patrimoniului eclezial.

Competențe transversale:

Competențe personale:

- Evaluarea consecvență a propriului proces de învățare, în vederea identificării nevoilor de formare profesională și adaptare la dinamica mediului social și a pieței forței de muncă.
- Autonomie în rezolvarea sarcinilor

- Capacitatea de a filtra informații și de a stabili veridicitatea acestora
- Capacitatea de a respecta termenele limită
- Capacitatea de analiză, sinteză și de luare a deciziilor în mod responsabil
- Managementul riscului
- Creativitate

De antreprenoriat:

- Asumarea unor sarcini profesionale complexe și integrarea profesională în instituții muzeale, de cultură și de gestionare a patrimoniului cultural eclezial etc.
- Etică și integritate
- Orientare spre obiective/rezultate
- Planificare strategică

Competențe interpersonale:

- Reflecția critic-constructivă în domeniul prezervării și valorificării artei ecleziale, evaluate din perspectiva istorică, teologico-liturgică, stilistică, morfologică, semantică.
- Lucrul în echipă
- Leadership
- Managementul echipelor
- De implicare:
- Orientare spre nevoile comunității

Competențe de cetățenie globală:

- Capacitate de înțelegere etnică și interculturală
- Respect pentru diversitate
- Gândire critică asupra funcționării societății democratice

Director departament,

Decan,

Prof.univ. dr. habil. Vică Adorian

Prof. univ. dr. habil. Camil Mihăescu

Semnături participanți:

Consilier Dr. Nichifor Tănase, Arhiepiscopia Timișoarei

Prof. Dr. Nicoleta Ploșnea, Muzeul Catedralei Mitropolitane – Timișoara

Prof. Dan Radosav, Muzeul Satului Bănățean – Timișoara

Pr. pr. Sașa Iașin, Episcopia Ortodoxă Sârbă de Timișoara

Dr. Restaurator Paul Colta, Complexul Muzeal Arad

Aprobat prin HS nr. 92 din 18.05.2023